

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Akersgata 64
0180
OSLO

Deres ref.: 22/3904

Vår ref: HSAK202200289

Dato: 22-11-2022

Høring – forslag til forskriftsregulering av innleie til helse- og omsorgstjenesten og innleie av rådgivere og konsulenter med spesialkompetanse

Innledning

Den norske legeforening (Legeforeningen) viser til høringsnotatet fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet 11. oktober i år (Høringsnotatet). Høringsnotatet gjelder forskriftsregulering av innleie til helse- og omsorgstjenesten og innleie av rådgivere og konsulenter med spesialkompetanse.

Høringsuttalelsen er basert på innspill fra Legeforeningens foreningsledd.

Unntak for innleie av helsepersonell for å sikre forsvarlig drift

Legeforeningen mener at faste ansettelser skal være hoved tilknytningsformen i arbeidslivet. Faste ansettelser er med å bygge en kontinuitet i virksomheten som kommer både arbeidsgiver, kollegaer og pasientene til gode. Dette gjelder både arbeidsmiljø, pasientsikkerhet, sosiale rettigheter og kostnadseffektivitet. Vi ser derfor med bekymring på det vi opplever er en betydelig økning i bruk av bemanningsbyråer i både sykehus og kommunehelsetjeneste den senere tid. Legeforeningen mener det må være et mål å begrense bruk av innleie til det som er strengt nødvendig og at dagens situasjon gjør det naturlig å stille spørsmål ved hvordan en presset offentlig helsetjeneste skal rekruttere og beholde stabil arbeidskraft.

Legeforeningen er enig i at det kan oppstå situasjoner hvor det kan være behov for å innhente nødvendig kompetanse på kort varsel. Det kan også oppstå behov for å innhente kompetanse i forbindelse med akutte rekrutteringsvansker. Bemanningsforetak er med å møte dette behovet.

I Høringsnotatet på side tre siste avsnitt trekker departementet frem tre situasjoner som bakgrunn for en foreslått snever unntaksregel fra endringene i innleiereglene:

"For å kunne tilby forsvarlige helse- og omsorgstjenester er det etter departementets vurdering avgjørende at virksomheter innen helse- og omsorgstjenesten har tilgang til tilstrekkelig helsepersonell, og at personellet har de faglige kvalifikasjoner som er nødvendige for å utføre arbeidet. Mangel på kvalifisert helsepersonell kan i verste fall gå utover pasientsikkerheten, ved at for eksempel planlagte operasjoner må utsettes eller at akutte krisesituasjoner ikke håndteres på best mulig vis. Helse- og

**DEN NORSKE
LEGEFORENING**

omsorgstjenesten er i stor grad avhengig av døgkontinuerlig drift, og innleie fra bemanningsforetak synes i enkelte tilfeller å være nødvendig for å få turnusplaner til å gå opp, dersom det ikke er mulig å dekke bemanningsbehovet på andre måter. Departementet foreslår på denne bakgrunn en snever unntaksregel fra de foreslåtte endringene i innleiereglene i Prop. 131 L (2021-2022) for å sikre forsvarlig drift av helse- og omsorgstjenesten."

Utfordringer knyttet til å få turnusplaner til å overholde krav i lovverk og tariffavtale må etter Legeforeningens syn som klar hovedregel løses ved bruk faste ansettelsesforhold som inngås direkte mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Legeforeningen mener imidlertid at departementet peker på to relevante situasjoner hvor innleie av helsepersonell er aktuelt:

- Mangel på kvalifisert helsepersonell
- Akutte krisesituasjoner

Arbeidsmiljøloven § 14-12 som hjemmelsgrunnlag

Som departementet påpeker vil de fleste virksomheter innen helse- og omsorgstjenesten ha mulighet til å leie inn personell etter avtale med tillitsvalgte etter arbeidsmiljøloven § 14-12 andre ledd. Tariffavtaledekningen for helsepersonell i norske sykehus og kommuner er svært god.

Legeforeningen mener derfor at bestemmelsen i arbeidsmiljøloven § 14-12 annet ledd i all hovedsak er egnet til å ivareta arbeidsgivers behov for å leie inn leger og annet helsepersonell og at ytterligere særregulering fremstår unødvendig.

Subsidiært behov for å skjerpe nødvendighetskrav

Dersom forslaget likevel fastholdes, støtter Legeforeningen departementets vurdering i Høringsnotatet punkt 2.2 tredje avsnitt om at:

"[e]n eventuell regel som åpner for innleie utover tilfellene nevnt ovenfor, bør etter departementets syn være snever."

Legeforeningen er videre enig med departementet i at innleie etter bestemmelsen ikke bør være tillatt dersom forsvarlig drift kan sikres på andre måter enn ved innleie. Slik

Legeforeningen oppfatter høringsnotatet oppstiller departementet reelt sett et krav om at innleie fra et bemanningsforetak må være "*nødvendig*" for å sikre forsvarlig drift.

Legeforeningen mener det bør fremgå eksplisitt av forskriftsteksten at unntakshjemmelen kun skal brukes dersom det er "*strengt nødvendig*". En slik tilførsel er med på å understreke at det er en snever unntaksregel.

Forslag til ny tekst:

"Selv om vilkårene i arbeidsmiljøloven § 14-12 ikke er oppfylt er innleie av arbeidstakere fra virksomheter som har til formål å drive utleie tillatt når:

- a. *innleie av helsepersonell er strengt nødvendig for å sikre forsvarlig drift av helse- og omsorgstjenesten og vilkårene etter arbeidsmiljøloven § 14-9 andre ledd bokstav a er oppfylt."*

Videre støtter Legeforeningen departementet når det skrives i andre avsnitt på side fem at:

"svak tilgang på kvalifisert helsepersonell i bestemte geografiske området må generelt løses med andre virkemidler enn unntakshjemler for bruk av innleid arbeidskraft fra bemanningsforetak."

Legeforeningen mener svak rekrutteringstilgang av kvalifisert helsepersonell primært må søkes løst med faste ansettelser. Det er arbeidsgivers ansvar å gjøre stillingen attraktiv. Dersom det er vanskelig å få ansatt helsepersonell fast åpner arbeidsmiljøloven § 14-12 annet ledd opp for at arbeidsgiver kan inngå avtale med tillitsvalgte om innleie.

Dokumentasjon av behov - tillitsvalgtes rolle

I Høringsnotatet på side fem annet avsnitt, skriver departementet:

"Etter departementets vurdering vil det være arbeidsgivers ansvar å vurdere om innleien kan begrunnes i hensynet til å sikre forsvarlig drift"

Departementet legger til grunn at arbeidsgiver må dokumentere grunnlaget for den midlertidige ansettelsen på forespørsel fra Arbeidstilsynet og fra tillitsvalgte hos innleier. Legeforeningen støtter denne vurderingen. Tillitsvalgte vil være en naturlig førstelinje for å sikre at innleie skjer i tråd med arbeidsmiljøloven.

Legeforeningens kommentarer til forslag om unntak for konsulent- og rådgivningsbransjen

Legeforeningen støtter forslag til forskriftsregulering av innleie av spesialkompetanse for rådgivere og konsulenter.

Med hilsen

Den norske legeforening

Jus- og arbeidsliv

Siri Skumlien
generalsekretær

Lars Duvaland
direktør

Saksbehandler: Andreas Hovland, Rådgiver/advokat